

Tawhid – dess verklighet och typer

Tawhid är den resandes första station på vägen till Gud, vägen till räddning i denna världen och det kommande livet, och nyckeln till sändebudens kallelse. Gud den Upphöjde sade: *"Vi har sannerligen sänt till varje folk ett sändebud: Dyrka Gud och undvik Taghut"* (Al-Nahl: 36). Och Han den Upphöjde sade: *"Vi sände Nuh till hans folk och han sade: O mitt folk, dyrka Gud – ni har ingen gud utom Honom"* (Al-A'raf: 59). Och Hud sade till sitt folk: *"Dyrka Gud – ni har ingen gud utom Honom"* (Al-A'raf: 65). Och Salih sade till sitt folk: *"Dyrka Gud – ni har ingen gud utom Honom"* (Al-A'raf: 73). Och Shu'ayb sade till sitt folk: *"Dyrka Gud – ni har ingen gud utom Honom"* (Al-A'raf: 85).

Tawhid är det första som är obligatoriskt för tjänarna, som Profeten ﷺ sade till Mu'adh ibn Jabal, må Gud vara nöjd med honom, när han sände honom till Jemen: *"Du kommer att möta ett folk från bokens folk, och det första du kallar dem till ska vara att de upprätthåller tawhid gentemot Gud."* Återberättat av Al-Bukhari. Och han ﷺ sade: *"Jag befalldes att bekämpa människorna tills de vittnar om att det inte finns någon gud utom Gud och att Muhammed är Guds sändebud."* Återberättat av Al-Bukhari och Muslim.

Inget vittnar mer om tawhids vikt och höga ställning än Koranens uppmärksamhet på det – till den grad att en del lärda sade: Varje vers i Koranen innefattar tawhid, vittnar om det och kallar till det. Ty Koranen är

antingen: nyheter om Gud, Hans namn, egenskaper och handlingar – och det är det kunskapliga, berättande tawhidet (tawhid al-rububiyya och tawhid al-asma' wa al-sifat) – eller en kallelse till att dyrka Honom allena utan partner och att avlägsna allt som dyrkas utöver Honom – och det är det viljemässiga, sökte tawhidet (tawhid al-uluhiyya) – eller en befallning och ett förbud – och det är tawhids rättigheter och dess kompletterande – eller nyheter om Guds ärebetygelse till dem som upprätthåller tawhid och lyder Honom, vad Han gjort med dem i denna världen och vad Han ärar dem med i det kommande livet – och det är belöningen för Hans tawhid – eller nyheter om avgudadyrkarna och vad Han gjort med dem i denna världen av straff och vad som drabbar dem i det kommande livet av plåga – och det är nyheterna om dem som avvikit från tawhids dom. Hela Koranen handlar alltså om tawhid, dess rättigheter och dess belöning, och om avgudadyrkan, dess folk och deras belöning.

Tawhids förtjänst

Bevisen för tawhids förtjänst är fler än att räkna upp – vi nämner bland dem:

Guds den Upphöjdes ord: *”Gud vittnar om att det inte finns någon gud utom Han, och änglarna och de med kunskap – upprättande av rättvisa – det finns ingen gud utom Han, den Mäktige, den Vise”* (Al Imran: 18). Ibn al-Qayyim sade i *Madarij al-Salikin*: *”Denna ärevördiga vers innefattar fastställandet av tawhids verklighet, svaret på alla dessa grupper och vittnesbördet om deras ords och åsikters ogiltighet.”*

Och Han den Upphöjde sade: *”Har du inte sett hur Gud slår en liknelse – ett gott ord är som ett gott träd vars rot är fast och vars grenar är i himlen”* (Ibrahim: 24). Ibn Abbas sade: *”Ett gott ord”* – vittnesbördet om att det inte finns någon gud utom Gud. *”Likt ett gott träd”* – och det är den troende. *”Vars rot är fast”* – det vill säga: *”Det finns ingen gud utom Gud”* är fast i den troendes hjärta. *”Och vars grenar är i himlen”* – det vill säga: den troendes gärning lyfts med den till himlen.

Vad gäller haditherna nämner vi bland dem:

1. Vad Al-Bukhari och Muslim återberättar från Ubada ibn al-Samit, må Gud vara nöjd med honom, att han sade: Jag hörde Guds sändebud ﷺ säga: *”Den som vittnar om att det inte finns någon gud utom Gud och att Muhammed är Guds sändebud, och att Jesus är Guds tjänare och sändebud och Hans ord som Han kastade till Maria och en ande från Honom, och att paradiset är sanning och elden är sanning – Gud*

- tar in honom i paradiset oavsett hans gärning.”*
2. Vad Muslim återberättar från Abu Hurayra, må Gud vara nöjd med honom, att Guds sändebud ﷺ sade: *”O Abu Hurayra, gå med dessa mina sandaler och den du möter bakom denna vägg som vittnar om att det inte finns någon gud utom Gud, med hjärtats övertygelse – ge honom glada nyheter om paradiset.”*
 3. Vad Muslim återberättar från Othman ibn Affan, må Gud vara nöjd med honom, att Guds sändebud ﷺ sade: *”Den som dör och vet att det inte finns någon gud utom Gud inträder i paradiset.”*
 4. Vad Al-Bukhari och Muslim återberättar från hadithen av Abdullah ibn Omar, må Gud vara nöjd med dem båda, att Guds sändebud ﷺ sade: *”Islam är byggt på fem: vittnesbördet om att det inte finns någon gud utom Gud och att Muhammed är Guds sändebud, att förrätta bönen, att betala zakat, hajj och att fasta under Ramadan.”*
 5. Vad at-Tirmidhi återberättar – och Shejken Al-Albani bedömde det som hasan – från Profeten ﷺ att han sade: *”Det bästa jag och profeterna före mig sagt är: Det finns ingen gud utom Gud allena utan partner – Honom tillhör väldet och Honom tillkommer lov och Han är förmögen över allting.”*
 6. Vad Al-Bukhari återberättar i *Al-Adab al-Mufrad* från Profeten ﷺ att han sade: *”Sannerligen, Guds profet Nuh – välsignelser vare över honom – sade till sin son när döden närmade sig: Jag befäller dig att säga ’Det finns ingen gud utom Gud’ – ty om de sju himlarna och de sju jordarna lades på en vågskål och ’Det finns ingen gud utom Gud’ lades på den andra, skulle den väga tyngre. Och om de sju himlarna och de sju jordarna vore en sluten ring, skulle ’Det finns ingen gud utom Gud’ spränga dem.”*

Definition av tawhid och dess indelningar

Tawhid i språket: att göra något till ett. I terminologin: tron på Guds den Mäktige och Majestätiskes enhet i Hans herravälde, gudighet, namn och egenskaper. Och det specificeras genom att känna till tawhids indelningar som de lärda klargjorde:

För det första – Tawhid al-rububiyya: Det är att singlisera Gud med Hans handlingar, som skapandet, ägandet och styrandet. Gud den Upphöjde sade: *”Lov och pris tillkommer Gud, världarnas Herre”* (Al-Fatiha: 1) – det vill säga: deras Ägare och deras angelägenheters Styrare.

Erkännandet av Guds den Mäktige och Majestätiskes herravälde är något

som endast de yttersta av människorna bland de gudlösa materialisterna har motsatt sig. Övriga förnekare erkände Hans herravälde – i det stora hela – och Hans ensamhet i skapandet, ägandet och styrandet. Deras avgudadyrkan låg däremot på gudighetssidan, då de dyrkade andra än Honom. Gud den Upphöjde sade: *”Och om du frågar dem vem som skapade himlarna och jorden och underkuvade solen och månen, ska de säkert säga: ’Gud’ – hur kan de då avledas?”* (Al-Ankabut: 61) – det vill säga: hur kan de avledas från Den som gjort det och vika av från att vara uppriktiga i dyrkan av Honom?

För det andra – Tawhid al-uluhiyya: Det är att singlisera Gud den Upphöjde i dyrkan – att Gud dyrkas allena och att ingen associeras med Honom i Hans dyrkan, och att Han dyrkas med vad Han har föreskrivit och inte med begär och innovationer. Gud den Upphöjde sade: *”Säg: Sannerligen är min bön, mitt offer, mitt levande och mitt döende för Gud, världarnas Herre”* (Al-An’am: 162). Det var avgudadyrkarnas oenighet om denna typ av tawhid, och därför sände Gud sändebuden till dem. Gud den Upphöjde sade: *”Vi har sannerligen sänt till varje folk ett sändebud: Dyrka Gud och undvik Taghut – bland dem finns sådana som Gud vägledde och bland dem finns sådana som villovägen slöt sig fast vid”* (Al-Nahl: 36).

För det tredje – Tawhid al-asma’ wa al-sifat: Det är att fastställa vad Gud har fastställt för Sig Själv eller vad Hans sändebud ﷺ fastställt för Honom, utan förvanskning, förnekande, likhetsdragning eller att ge det en form. Och att neka vad Gud har nekat om Sig Själv eller vad Hans sändebud ﷺ nekat om Honom. Gud den Upphöjde sade: *”Det finns inget som liknar Honom, och Han är den Allhörande, den Allseende”* (Al-Shura: 11).

För att klargöra denna princip ger vi några förklarande exempel: Gud beskrev Sig Själv som *”den Starke, den Mäktige”* (Hud: 66) – muslimens ställning inför det är att fastställa dessa två namn för Gud den Mäktige och Majestätiske som de kommit i versen, med övertygelsen att Gud den Mäktige och Majestätiske är fullt beskriven med dem. Gud den Mäktige och Majestätiske har den absoluta styrkan och den absoluta väldet.

Ett exempel på att neka en egenskap är Profetens ﷺ ord: *”Sannerligen sover inte Gud den Mäktige och Majestätiske och det är inte passande för Honom att sova.”* Återberättat av Muslim. Muslimens ställning inför det är att neka sömnens egenskap från Gud den Mäktige och Majestätiske, med övertygelsen om motsatsens fullkomlighet – det vill säga att frånvaron av sömnens egenskap från Honom – upphöjd vare Han – är ett bevis på fullkomligheten av Hans liv. Och så är detsamma med alla övriga namn

och egenskaper.

En invändning och svaret på den

Det är lämpligt att uppmärksamma vad en del framför som invändning mot denna indelning, med påstående om att det är en ny indelning som ingen av de tidiga lärda föregick, och att det inte finns bevis för den i Koranen och sunna. Denna invändning har många lärda diskuterat och klargjort att indelningen av tawhid i tre kategorier – tawhid al-rububiyya, tawhid al-uluhiyya och tawhid al-asma' wa al-sifat – är som en förklaring och tolkning av tawhid, och att bevisen för denna indelning är spridda i Koranen och sunna, och att den är hämtad genom induktion från dem båda. När du betraktar innebörden av tawhid al-rububiyya – att singlisera Gud med Hans handlingar – finner du att dess bevis är spridda i Koranen och sunna. Gud är Styraren, Han är Ägaren, Han är Skaparen, Han är Försörjaren och andra herraväldesegenskaper. Och denna innebörd kan inte förnekas av någon och är inte dold för den som har läst Guds bok – upphöjd vare Han.

Och likaså med tawhid al-uluhiyya, som kräver att människorna dyrkar sin Herre och inte associerar något med Honom – denna typ av tawhid har fler bevis än att räkna upp.

Vad gäller tawhid al-asma' wa al-sifat är det som sin föregångare – bland det vanligaste i Koranen. Ja, sällan finner man en vers i den ärevördiga boken som inte är avslutad med ett eller två av Hans namn – upphöjd vare Han. Hur kan man efter detta säga: Att denna indelning är okänd och det finns inga bevis för den?!

Shejkhen Bakr Abu Zayd sade: "Denna induktiva indelning hos de tidiga lärda antyddes av Ibn Manda, Ibn Jarir al-Tabari och andra, och fastslogs av de två shejkherna av islam Ibn Taymiyya och Ibn al-Qayyim, och fastslogs av Al-Zubaydi i *Taj al-Arus* och vår shejkh Al-Shinqiti i *Adwa' al-Bayan* och andra – må Gud förbarma sig över dem alla. Det är en fullständig induktion av lagens texter, och den är konsekvent hos folket inom varje disciplin, som grammatikernas induktion av arabernas tal i substantiv, verb och partikel – och araberna uttalade sig inte om detta, och ingen klandrade grammatikerna för det, och likaså med typerna av induktion."

Bland invändningarna i detta kapitel finns också påståendet av den som påstår att ordet tawhid inte har förekommit i Koranen och sunna – ett påstående vars upphovsman var ouppmärksam i att fälla det, ty uttrycket

tawhid har förekommit i autentiska hadithen. Bland dem är vad Imam Ahmad återberättar från Jabir – må Gud vara nöjd med honom – att han sade: Guds sändebud ﷺ sade: *”Folk av tawhidet plågas i elden tills de blir till kol, sedan drabbas de av barmhärtigheten, de tas ut och kastas vid paradiset dörrar...”* Och i Saheeh Muslim och andra i pilgrimsboken från Jabir – må Gud vara nöjd med honom – *”...han ropade på med tawhid...”* Och ordet *tawhid* kom här på Jabirs, må Gud vara nöjd med honom, tunga och är inte hänfört till Profeten ﷺ – men det tyder ändå på att det var känt och erkänt hos dem.

Förnuftsmässiga bevis för tawhid

Förnuftet och texten är eniga om att Gud är en utan partner. Bland de tydligaste förnuftsmässiga bevisen för det:

1. Systemets enhets-bevis – detta bevis är hämtat från Guds den Upphöjdes ord: *”Om det hade funnits gudar i dem utöver Gud, hade de säkert gått under – upphöjd vare Gud, Tronens Herre, över vad de beskriver”* (Al-Anbiya: 22). Dess klagande: detta universum är skapat med ett enda system och fullständig harmoni – ingen motsägelse i dess skapelse, ingen konflikt i dess lagar och regler. Om det hade funnits två eller fler skapare, hade motsägelse och oenighet uppstått i universums förlopp och system, ty pluralitet kräver olikhet – åtminstone i något avseende – och om de var oense hade det visat sig i universum.

2. Påverkans enhets-bevis – bland vad som återges från Ali, må Gud vara nöjd med honom, att han sade: *”Vet, min son, att om din Herre hade haft en partner, hade Hans sändebud kommit till dig, och du hade sett spåren av hans välde och myndighet, och känt till hans handlingar och egenskaper. Men Han är en enda Gud som Han beskrev Sig Själv – ingen motsätter Honom i Hans välde och Han upphör aldrig.”* Det vill säga: Om det hade funnits en annan gud i universum, hade han sänt sändebud, uppenbarat skrifter, gjort sig känd och befallt tjänarna att dyrka honom. Men eftersom han inte sände och inte uppenbarade, och människorna inte kände till hans existens, tyder det på att han inte existerar alls.

3. Att ogiltigheten av påståenden om att associera med Honom är fastställd – var och en som påstår att universum har en Herre och en gud utöver Gud – som den som påstår solen, månens, stjärnornas eller planeternas gudighet – har deras ogiltighet och fördärv fastställts genom förnuftsmässiga och textmässiga bevis. Det återstår bara den Sanne Skaparen, om vars gudighet och herravälde lagarna och förnuften är eniga

om att fastställa.

Tawhids villkor

Bland det som är fastslaget i religionen och de muslimska rösterna är eniga om, är att tawhid inte bara är ett ord som yttras med tungan utan övertygelse och handling. Snarare är det ord med tungan, handling med lemmarna och grundpelarna. Det sades till al-Hasan al-Basri – må Gud förbarma sig över honom –: "Några folk säger: Den som säger 'Det finns ingen gud utom Gud' inträder i paradiset?" Han sade: "Den som säger 'Det finns ingen gud utom Gud' och uppfyller dess rätt och plikt inträder i paradiset."

Och al-Hasan sade till al-Farazdaq medan han begravde sin hustru: "Vad har du förberett för denna dag?" Han sade: "Vittnesbördet om att det inte finns någon gud utom Gud – i sjuttio år." Han sade: "Det är en bra förberedelse, men 'Det finns ingen gud utom Gud' har villkor – akta dig för att anklaga kyska kvinnor!"

Och det sades till Wahb ibn Munabbih: "Är inte 'Det finns ingen gud utom Gud' paradiset nyckel?" Han sade: "Jo, men det finns ingen nyckel utan kuggar. Om du kommer med en nyckel med kuggar öppnar den för dig, annars öppnar den inte." Kuggar på "Det finns ingen gud utom Gud" är de goda gärningarna – yttre och inre – och de varierar i grader: en del har en hög rangordning och bli ett villkor för trons giltighet, och en del har en lägre rangordning och är obligatorisk eller rekommenderad – den minskar tron utan att ogiltgöra den.

De lärda har forskat om tawhids villkor och vad som gör det accepterat och gagnande hos Gud, och de nämnde sju villkor – med viss överlappning mellan dem:

1. Kunskapen om dess innebörd – det räcker inte att en människa upprepar den utan att känna till dess innebörd för att vara av dess folk. Gud den Upphöjde sade till Sin profet: "*Vet alltså att det inte finns någon gud utom Gud*" (Muhammed: 19). Och Muslim återberättar från Othman, må Gud vara nöjd med honom, att Guds sändebud ﷺ sade: "*Den som dör och vet att det inte finns någon gud utom Gud inträder i paradiset.*"

2. Visshet – det vill säga att inget tvivel infinner sig i den som yttrar det hjärta om det eller vad det innefattar. Gud den Upphöjde sade: "*De troende är bara de som tror på Gud och Hans sändebud och sedan inte tvivlar och strider med sina egendomar och sina själar i Guds väg – dessa*

är de sannfärdiga” (Al-Hujurat: 15). Och han ﷺ sade: *”Jag vittnar om att det inte finns någon gud utom Gud och att jag är Guds sändebud – ingen tjänare möter Gud med dem utan att tvivla på dem och inträder i paradiset.”* Återberättat av Muslim. Det räcker alltså inte att bara uttala de två vittnesbörden – hjärtats visshet och undvikande av tvivel är nödvändiga. Om denna visshet inte uppnås är det hyckleri. Och hycklarna är de vars hjärtan tvivlade. Gud den Upphöjde sade: *”Det är bara de som inte tror på Gud och den yttersta dagen och vars hjärtan tvivlat som ber dig om tillstånd – de tvekar i sin tvekan”* (at-Tawba: 45).

3. Acceptansen av vad detta ord kräver – med acceptans avses motsatsen till avvisande och högmod. Ty Gud berättade för oss om folk som vägrade säga *”Det finns ingen god utom Gud”*, och det var orsaken till deras straff. Gud den Upphöjde sade: *”Så gör Vi med förbrytarna – sannerligen, när det sades till dem: ’Det finns ingen gud utom Gud’, förhäver de sig”* (Al-Saffat: 34–35).

4. Underkastelse inför vad det tyder på – det vill säga att tjänaren handlar med vad Gud befallt honom och avhåller sig från vad Gud förbjudit honom. Gud den Upphöjde sade: *”Den som lämnar sitt ansikte till Gud och är en välgörare – han har gripit det fastaste handtaget och till Gud leder angelägenheternas slut”* (Luqman: 22). Abdullah ibn Abbas, må Gud vara nöjd med dem båda, sade: *”Det fastaste handtaget är ’Det finns ingen gud utom Gud.’”* Och detta villkor kräver att den som sade det och aldrig gör något gott – med kunskap och förmåga – inte kan tillskriva tro.

5. Ärlighet – dess innebörd är att säga det ärligt från sitt hjärta, med hjärtat i samklang med tungan. Gud den Upphöjde sade: *”Bland människorna finns de som säger: ’Vi tror på Gud och den yttersta dagen’ – men de är inte troende. De bedrar Gud och de som tror, men de bedrar bara sig själva utan att märka det”* (Al-Baqara: 8–9).

6. Uppriktighet – det är att vilja Guds den Upphöjdes ansikte med detta ord. Gud den Upphöjde sade: *”Och de befalldes inte annat än att dyrka Gud, uppriktig i religionen för Honom, som hanifer, och förrätta bönen och betala zakat – och det är den rättrådiga religionen”* (Al-Bayyina: 5).

7. Kärlek till detta ord och till dess folk som handlar med det och uppfyller dess villkor, och hat mot vad som motsäger det. Gud den Upphöjde sade: *”Bland människorna finns de som tar likar utöver Gud, de älskar dem som kärleken till Gud – och de som tror är starkast i kärleken till Gud”* (Al-Baqara: 165).

Tawhid med sin allomfattande karaktär och sina skuggor, sträcker sig för att leda livet i alla dess aspekter – till den grad att människans stående och sömn, rörelse och stillhet, ja till och med hennes död, är i tawhid och för tawhid. Som Gud den Upphöjde sade: *”Säg: Sannerligen är min bön, mitt offer, mitt levande och mitt döende för Gud, världarnas Herre”* (Al-An'am: 162).